

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului depus de Sergiu Scripnic, reprezentat de
avocatul Serghei Mocanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Sergiu Scripnic împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu
Procuratura Generală, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile
ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2ra-1481/23
NR. PIGD 2-22015689-01-2ra-25092023)*

Recurs admis. Consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție. Interpretarea eronată de
către instanța de apel a normelor de drept material.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. N. Mămăligă
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai

17 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs depuse de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 2 februarie 2022, Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a invocat, că prin ordonanța OUP al SUP CNA Dragoș Mămăliga emisă în cadrul cauzei penale nr. ***** din 26 februarie 2019, a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. ***** din Codul penal.

3. Prin ordonanța din 15 mai 2019 al procurorului în Procuratura Anticorupție, Andrei Balan, s-a prelungit calitatea de bănuit a lui Sergiu Scripnic cu 3 luni.

4. Ulterior, prin ordonanța din 23 august 2019 a procurorului în Procuratura Anticorupție, Victoria Furtună, la data de 4 septembrie 2019, Scripnic Sergiu a fost pus sub învinuire încriminându-i comiterea infracțiunilor prevăzute de art. ***** din Codul penal.

5. În cauza penală nr. ***** în decurs de 20 de luni în privința lui Sergiu Scripnic urmărirea penală nu a fost finisată și respectiv nu a fost adoptată vreo soluție prevăzută de art. 291 din Codul de procedură penală.

6. Drept urmare, la 12 mai 2021, Sergiu Scripnic a înaintat judecătorului de instrucție cerere cu privire la accelerarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2015970152.

7. Prin încheierea din 20 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a respins cererea de a accelerare a urmăririi penale în cauza penală nr. *****.

8. La 24 iunie 2021, a depus judecătorului de instrucție cerere de accelerare a urmăririi penale pe cauza penală nr. *****.

9. Prin încheierea din 05 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a admis cererea de accelerare a urmăririi penale în cauza penală nr. 2015970152, fiind obligat procurorul în termen de o lună să emită o hotărâre procesuală.

10. Însă, în termenul stabilit procurorul nu a emis o hotărâre procesuală, din care motiv, la 20 iulie 2021, reclamantul a depus din nou judecătorului de instrucție cerere de accelerare a urmăririi penale în cauza penală nr. *****.

11. Prin încheierea din 23 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana s-a respins cererea de a accelerare a urmăririi penale în cauza penală nr. *****.

12. Prin ordonanța din 10 august 2021 a procurorului în Procuratura Anticorupție, Mihail Ivanov, s-a dispus scoaterea de sub urmărirea penală a lui Sergiu Scripnic, învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. ***** din Codul penal.

13. Reclamantul a susținut că, în lipsa uni motiv motiv rezonabil, în lipsa unor probe pertinente, în scopul de a-l umili, a fost reținut ilegal la răspundere penală în cadrul cauzei penale nr. *****.

14. Pe parcursul tragerii la răspundere penală reclamantul a fost nevoit să suporte umilință și disconfort enorm, din care motiv a primit traume psihologice sub formă de stres, care sunt iremediabile.

15. În opinia reclamantului, instanța de judecată urmează să rețină că prezumția de nevinovăție este stabilită de art. 6§2 CEDO, iar potrivit acesteia orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

16. Astfel, acțiunile procurorului Victoria Furtuna expuse supra au lezat drepturile și libertățile reclamantului prevăzute de art. 6 CtEDO și ținând cont de prevederile art. 3 alin. (1) lit. a), art. 6, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 și art. 2007, art. 2036 și art. 2037 din Codul civil, instanța de judecată urmează să încaseze din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului cu titlu de prejudiciu moral suma de 10000 euro.

17. Din cauza tragerii ilegale la răspundere penală, în cadru cauzei penale nr. *****, a fost nevoit să-și angajeze un apărător. Pentru serviciile prestate de avocat în procedura legate de cauza penală nr. *****, a achitat conform contractului de asistență juridică și bonului de plată seria WL nr. 987677 din 1 februarie 2022 suma de 20000 de lei.

18. În drept, și-a întemeiat pretențiile pe dispozițiile art. 1 Protocolul 1, art. 6, art. 8 din CEDO, art. 53 din Constituție, art. 524 și art. 525 din Codul de procedură penală, art. 1, art. 3 alin. (1) lit. a) și e), alin. (2), art. 5, art. 6 lit. b), art. 7 lit. e), art. 10, art. 11 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 14, art. 512, art. 514, art. 1398, art. 1402, art. 1405, art. 1422-1423 din Codul civil.

19. Reclamantul a solicitat repararea prejudiciului moral în sumă de 10 000 de euro, cauzat în urma tragerii ilicite la răspundere penală și a prejudiciului material în mărime de 20 000 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

20. Prin încheierea protocolară din 20 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

21. Prin hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic. S-a încasat din contul bugetului de stat al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, suma de 20000 de lei cu titlu de prejudiciu material și 3000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretențiile au fost respinse (f.d. 52, 60-65).

22. Pentru a decide astfel, instanța de fond a reținut că reclamantul Sergiu Scripnic este în drept de a pretinde repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, or, punerea sub învinuire a constituit o eroare care i-a afectat acestuia drepturile și libertățile sale.

23. Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral, instanța a apreciat că suma de 3000 de lei este una echitabilă, proporțională și suficientă pentru acoperirea în echivalent bănesc a suferințelor cauzate reclamantului

24. De asemenea, instanța de fond a considerat întemeiată pretenția reclamantului privind încasarea prejudiciului material în suma de 20000 de lei, ceea ce constituie cheltuielile de asistență juridică suportate în procesul penal, confirmate prin bonul de plată seria WL nr. 987677 din 1 februarie 2022.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

25. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 20 decembrie 2022, Ministerul Justiției a depus cerere de apel nemotivată, iar, ulterior la 06 martie 2023, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond în partea admiterii pretențiilor și emiterea unei noi hotărâri de respingere integral a cererii de chemare în judecată (f.d. 57,72-78).

26. La 09 ianuarie 2023, Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii pretențiilor înaintate și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată (f.d. 59).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

27. Prin decizia din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Sergiu Scripnic. S-a admis cererea de apel depusă de Ministerul Justiției. S-a casat hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre, prin care: s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic (f.d. 90, 91-96).

28. În susținerea poziției, instanța de apel a notat că persoana poate pretinde repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și procuraturii pentru situațiile indicate la art. 3, răspunderea statului survenind în cazurile indicate la art. 6 din Legea nr. 1545/1998.

29. Instanța de apel a stabilit că, nu sunt întrunite nici una din situațiile indicate la art. 3 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Simplul fapt că reclamantul a fost supus unei proceduri penale și ulterior scos de sub urmărire penală nu poate constitui temei de survenire a răspunderii statului.

30. În cadrul urmăririi penale reclamantul nu a fost suspus măsurilor preventive, de constrângere sau măsurilor speciale de investigație, rețineri și în privința lui nu au fost efectuate acțiuni sau măsuri care atentează la drepturile fundamentale (percheziții, ridicarea informațiilor cu privire la convorbiri, alte acțiuni ce ar atenta la secretul vieții private și de familie).

31. De asemenea, instanța de apel a menționat că, în cazul lui Sergiu Scripnic nici judecătorul de instrucție, nici instanța de judecată, în cadrul eventualului control judiciar al legalității acțiunilor organului de urmărire penală și procuraturii, cum nici procurorul în cadrul controlului ierarhic superior, nu au anulat nici un act procesual și nu au declarat ca fiind contrare legii careva acțiuni sau măsuri efectuate în cadrul procesului penal derulat în privința reclamantului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

32. La 25 septembrie 2023, Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 27 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată și să fie dispusă încasarea prejudiciului moral în sumă de 10 000 euro (f.d. 100-106).

32.1. În motivarea cererii de recurs a indicat că interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, iar prin admiterea recursului se consolidează jurisprudența Curții

Supreme de Justiție, temeuri ce se încadrează în dispozițiile art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă.

32.2. Recurentul a menționat că instanța de apel a neglijat faptul că, prin acțiunile întreprinse de organele de urmărire penală, i-au fost încălcate dreptul fundamental de a nu fi urmărit penal, în lipsa unei fapte infracționale și prejudiciabile, prin ce a suferit un prejudiciu moral și material considerabil, determinat inclusiv de necesitatea deplasării la sediile Procuraturii Anticorupție și participării la diferite acțiuni procesuale (recunoașterea sa în calitate de bănuțit, punerea sa sub învinuire) în procesul anchetării procesului penal nr. ***** în legătură cu acuzațiile de comiterea pretinselor fapte prejudiciabile prevăzute de art. ***** din Codul penal.

32.3. Din cauza tragerii ilegale la răspundere penală, în cadrul cauzei penale nr. 2015970152, a fost nevoit să-și angajeze un apărător. Pentru serviciile prestate de avocat în cauza penală nr. *****, a achitat conform contractului de asistență juridică și bonului de plată seria WL nr. 987677 din 1 februarie 2022 suma de 20000 de lei.

ASPECTE DE PROCEDURĂ ÎN RECURS

33. La 12 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor copia recursul declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului (f.d. 110).

34. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție referințe nu au parvenit.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

35. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. (2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

36. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

37. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

38. Art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

39. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.”

40. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

41. Art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre ”

42. Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești:

„ (1) În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

acțiuni ilicite - acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului

general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni);

cazuri excepționale - cazuri când persoanei i-au fost încălcate grav și abuziv drepturile și libertățile fundamentale garantate de Constituție și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte ori când consecințele acțiunilor ilicite comise sînt extrem de grave sau chiar iremediabile.

43. Art. 3 alin. (1), (2) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„(1) În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

(2) Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.”

44. Art. 5 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„(1) Cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

(2) Cererea de chemare în judecată privind repararea prejudiciului se depune în termen de 3 ani de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului.”

45. Art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.”

46. Art. 7 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„În cazurile menționate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie:

a) salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite;

b) pensia sau indemnizația a cărei plată a fost sistată ca urmare a arestului ilegal și ținerii sub arest;

c) averea (inclusiv depunerile bănești și dobânzile aferente, obligațiile împrumuturilor de stat și câștigurile aferente) confiscată ori trecută în venitul statului de către instanța judecătorească sau ridicată de organul de urmărire penală, precum și averea sechestrată;

d) amenzile percepute ca urmare a executării sentinței judiciare și cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acțiunile ilicite;

e) sumele plătite de ea pentru asistența juridică;

f) cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea față de aceasta a unor acțiuni ilicite (a maltratării);

g) cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanța judecătorească.”

47. Art. 11 alin. (1), (3) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998:

(1) Mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare:

a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă;

b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată;

c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei;

d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată;

e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei;

f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice;

g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate;

h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

(2) Instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală.

(3) În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral. ”

48. Art. 2007 alin. (1) lit. a) din Codul civil:

„(1) Prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri:

a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea.”

49. Art. 2037 alin. (1)-(3) din Codul civil:

„(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei

vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

(3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

50. Referitor la termenul de declarare a recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la 27 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a expediat reprezentantului recurentului, avocatului Serghei Mocanu decizia motivată din 22 iunie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la materialele cauzei f.d. 97).

51. Astfel, recursul depus de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, la 25 septembrie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

52. Prin prisma prevederilor art. 444 din Codul de procedură civilă, la caz, examinarea cauzei civile în ordine de recurs s-a realizat fără înștiințarea și audierea participanților la proces.

53. Studiind materialele dosarului, prin prisma normelor de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, este întemeiată, care urmează a fi admisă, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și parțială a hotărârii primei instanțe în partea prejudiciului moral și în această parte emite o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată depuse de Sergiu Scripnic, din motivele ce succed.

54. După cum denotă actele cauzei, reclamantul Sergiu Scripnic, înaintând acțiunea împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesorii Procuratura Generală, a solicitat încasarea din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său prejudiciul moral în sumă de 10 000 Euro cauzat în urma tragerii ilicite la răspundere penală și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 20 000 de lei, suportate în legătură cu cauza penală nr. ***** (f.d. 1-5).

55. Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic, a încasat din contul bugetului de stat al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției,

suma de 20000 de lei cu titlu de prejudiciu material și 3000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest, pretențiile le-a respins (f.d. 52, 60-65).

56. Judecând apelurile declarate, instanța de apel a respins cererea de apel depusă de Sergiu Scripnic, a admis cererea de apel depusă de Ministerul Justiției, a casat hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a emis o nouă hotărâre, prin care a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic (f.d. 90, 91-96).

57. Pentru a decide astfel, instanța de apel a învederat că, la caz, nu sunt întrunite nici una din situațiile indicate la art. 3 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, deoarece reclamantul, Sergiu Scripnic, nu a fost supus nici unei din situațiile indicate la art. 3. Simplul fapt că reclamantul a fost supus unei proceduri penale și ulterior scos de sub urmărire penală nu poate constitui temei de survenire a răspunderii statului.

58. Analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a apreciat eronat circumstanțe esențiale pentru examinarea justă a cauzei.

59. Conform prevederilor art. 130 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

60. Astfel, din actele și lucrările dosarului rezultă că, la 27 martie 2015, de către Direcția generală urmărire penală a CNA a fost pornită cauza penală nr. *****, în baza art. ***** din Codul penal.

61. La 30 august 2017, la prezenta cauză penală a fost conexată cauza penală nr. *****, pornită la 29 august 2017, de către Procuratura Anticorupție, în temeiul unei bănuieli rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art. ***** din Codul penal.

62. În cadrul dosarului penal nominalizat, reclamantul Sergiu Scripnic a fost recunoscut, prin ordonanța din 26 februarie 2019 a OUP al SUP CNA, Mămăliga Dragoș, în calitate de bănuț în cauza penală nr. ***** intentată în baza art. ***** din Codul penal.

63. Prin ordonanța din 15 mai 2019 a Procuraturii Anticorupție, s-a prelungit termenul menținerii în calitate de bănuț a lui Sergiu Scripnic, pe un termen de 3 luni.

64. Prin ordonanța din 23 august 2019 a Procuraturii Anticorupție, emisă în cauza penală nr. *****, Sergiu Scripnic a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. ***** din Codul penal.

65. Prin ordonanța din 10 august 2021 a Procuraturii Anticorupție, Sergiu Scripnic a fost scos de sub urmărirea penală, din motivul că în acțiunile sale lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. ***** din Codul penal.

66. Conform art. 275 pct. 3 din Codul de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care fapta nu întrunește elementele infracțiunii

67. În conformitate cu art. 284 alin. (1) și (2) pct. 2 din Codul de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată. Scoaterea persoanei de sub urmărire penală are loc când aceasta este bănuită sau învinuită și se constată că există vreuna din circumstanțele prevăzute la art. 275 pct. 1) -3).

68. Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma tragerii ilegale la răspundere penală.

69. Articolul 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998 stabilește că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

70. În context, Completul de judecată notează că în sensul dispozițiilor enunțate, este de înțeles că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de anchetă sunt necesare condiții speciale, și anume ca fapta ilicită, în calitate de condiție generală a răspunderii delictuale, va avea particularități în materia respectivă, prin urmare nu orice acțiune ilicită a organelor de anchetă și judecată atrage răspunderea statului. O altă condiție necesară pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare este actul de reabilitare, care și atestă admiterea erorii judiciare și prejudicierea neîntemeiată a persoanei.

71. Astfel fiind, Completul de judecată atestă că reclamantul Sergiu Scripnic a fost recunoscut în calitate de bănuț, a fost pus sub învinuire, iar, ulterior, prin ordonanța de scoatere a persoanei de sub urmărire penală din 10 august 2021, acesta a fost scos de sub urmărire penală pe motive de reabilitare.

72. Prin urmare, Completul de judecată constată existența situației ce impune angajarea răspunderii statului pentru atragerea ilegală a persoanei la răspundere penală, fiind întrunite cumulativ condițiile art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

73. Or, este în afara oricărui dubiu că, în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală și procuraturii, lui Sergiu Scripnic i-au fost lezate drepturile sale, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral. Însă, mărimea concretă a compensației urmează a fi determinată conform criteriilor de la art. 11 din Legea nr. 1545/1998. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, conform căruia indemnizația pentru prejudiciul suportat trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Determinarea cuantumului despăgubirii nu este o chestiune de oportunitate sau de echivalare simbolică, ci una care trebuie să fie guvernată de criterii obiective, prevăzute de art. 11 din Legea nr. 1545/1998 și dezvoltate în jurisprudența constantă a Curții Supreme de Justiție și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

74. La caz, Completul de judecată reține că, în perioada 26 septembrie 2019 – 10 august 2021, Sergiu Scripnic a fost subiect al cauzei penale nr. *****, pornită prin ordonanța din 23 martie 2015 a Procuraturii Anticorupție, având calitatea de bănuț și învinuit.

75. Prin ordonanța din 26 februarie 2019 a Procuraturii Anticorupție, Sergiu Scripnic a fost recunoscut în calitate de bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art. ***** din Codul penal, infracțiune, care potrivit art. 16 din Codul penal, face parte din categoria celor grave.

76. Iar, prin ordonanța din 23 august 2019 a Procuraturii Anticorupție, Sergiu Scripnic a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. ***** din Codul penal, infracțiune, care potrivit art. 16 din Codul penal, face parte din categoria celor mai puțin grave.

77. Respectiv, o perioadă mai mare de 2 ani 5 luni și 26 zile, lui Sergiu Scripnic i-a fost neîntemeiat și ilegal încriminată comiterea unei infracțiuni din categoria celor grave și mai puțin grave.

78. Succesiv, raportând prevederile cadrului normativ pertinent, la particularitățile de fapt ale speței deduse judecării, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că la cuantificarea despăgubirilor ce urmează a fi acordate reclamantului, urmează a fi luate în considerare consecințele produse pe plan social și profesional, imaginea persoanei acesteia și reputația profesională, precum și durata în timp a încălcărilor drepturilor.

79. Completul de judecată notează că, pentru reclamant, pornirea urmăririi penale, recunoașterea acestuia în calitate de bănuț și învinuit, punerea sub

învinuire pe nedrept de comiterea unei infracțiuni a avut un impact social, afectându-i relațiile personale, iar aceste acțiuni au fost susceptibile să-i producă reclamantului suferințe morale, de natură să lezeze demnitatea și onoarea acestuia.

80. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, din materialele cauzei nu rezultă că în privința reclamantului Sergiu Scripnic, la etapa urmăririi penale, au fost aplicate anumite măsuri procesuale de constrângere privative de libertate, precum și nici nu a fost adoptată o sentință ilegală de condamnare care ar fi generat o privațiune de libertate, or, în lumina art. 11 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 1545/1998, durata aflării nelegitime a persoanei în detenție constituie inter alia un criteriu ce urmează a fi luat în considerare la determinarea cuantumului prejudiciului moral.

42. În așa mod, apreciind în ansamblu circumstanțele speței și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, durata urmăririi penale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră de a încasa prejudiciul moral în mărime de 20000 de lei, ce constituie o sumă rezonabilă și care va acorda o evaluare pertinentă daunelor compensatorii, astfel fiind în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de către Sergiu Scripnic în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii.

43. Totodată, Completul de judecată consideră că pretenția reclamantului privind acordarea prejudiciului moral în sumă de 10 000 euro contravine principiului proporționalității și jurisprudenței constante a CEDO, conform căreia prejudiciul moral trebuie să fie adecvat, dar nu excesiv.

44. Or, scopul acordării daunelor morale constă în realizarea, în primul rând, a unei satisfacții morale pentru suferințele de același ordin, și nu a unei satisfacții patrimoniale. Prejudiciul moral trebuie să fie compensatoriu, și nu punitiv.

81. Totodată, cuantumul prejudiciului moral stabilit de 20 000 de lei este corelativ și comparabil cu practica Curții Supreme de Justiție în cazuri similare în care reclamantii au înaintat cereri de chemare în judecată în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 (dosarul 2ra-37/24, dosarul nr. 2ra-139/24, dosarul nr. 2ra-1144/24).

82. Ținând cont de considerentele elucidate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și parțial hotărârea instanței de fond, în partea prejudiciului moral și în această parte a emite o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, în rest hotărârea instanței de fond se menține.

83. În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu.

Casează integral decizia din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău și parțial hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea prejudiciului moral și în această parte emite o nouă hotărâre prin care:

Admite parțial pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral.

Încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Sergiu Scripnic prejudiciul moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și procuraturii, în mărime de 20 000 (douăzeci mii) lei.

În rest, hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni